

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dariusz Świecki

SSN Włodzimierz Wróbell

w sprawie D. W.

skazanego z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 22 listopada 2012 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania zakończony wyrokiem

Sądu Apelacyjnego z dnia 27 kwietnia 2006 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego z dnia 19 stycznia 2006 r.,

p o s t a n o w i ł:

1. wniosek oddalić;

2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. P. - Kancelaria Adwokacka kwotę 442,80 zł (czterysta czterdzieści dwa złote - osiemdziesiąt groszy) - w tym 23 % podatku VAT - tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu;

3. zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów sądowych postępowania o wznowienie, a poniesionymi w jego toku wydatkami obciążyć Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

D. W. został skazany wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia 19 stycznia 2006 r., a następnie zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 27 kwietnia 2006 r., za popełnienie w S. w dniach: 17 lipca 2004 r., 30 sierpnia 2004 r. oraz 1 września 2004 r., sześciu przestępstw kwalifikowanych z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 148 § 1 k.k. w zb. z art. 156 § 1 pkt 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.; 156 § 3 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i inne, na karę łączną dożywotniego pozbawienia wolności, z możliwością

warunkowego przedterminowego zwolnienia nie wcześniej niż po odbyciu przez skazanego 30 lat pozbawienia wolności.

W złożonym wniosku obrońca skazanego, powołując się na przepis art. 540 § 1 pkt 2a k.p.k., wniósł o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 27 kwietnia 2006 r. Wskazał przy tym, że z twierdzeń skazanego wynika, iż w chwili czynów, które zostały jemu przypisane, nie przebywał w miejscu zaistnienia tych czynów, lecz był gdzie indziej. Fakt jego pobytu we Włoszech (lub w drodze do Włoch) jest okolicznością nową i nie badaną uprzednio w sprawie i stanowić może faktyczną podstawę wniosku o wznowienie postępowania. Skazany twierdzi, że istnieją dowody (świadczenie), którzy potwierdzają jego pobyt we Włoszech w okresie istotnym dla sprawy, czyli od 17 lipca 2004 r. do 1 września 2004 r.

Z tego też względu obrońca złożył jednocześnie wniosek o przesłuchanie skazanego oraz licznych świadków na okoliczność pobytu skazanego w czasie zaistnienia czynów, których popełnienie jemu przypisano, we Włoszech.

Prokurator Prokuratury Generalnej w piśmie z dnia 3 września 2012 r. wniósł o oddalenie wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania podnosząc jednocześnie, że jest on bezzasadny w stopniu oczywistym. Pobyt bowiem skazanego D. W. latem 2004 r. we Włoszech nie stanowi nowego, nieznanego sądom orzekającym, faktu. Okoliczność ta była wyjaśniana w prawomocnie zakończonym postępowaniu. Ostatecznie, Sąd pierwszej instancji na podstawie zeznań matki skazanego ustalił, że D. W. przebywał we Włoszech od 22 lipca do 23 sierpnia 2004 r. Okres ten nie pokrywa się z datami popełnienia przypisanych skazanemu przestępstw i fakt ten nie może stanowić okoliczności przekonującej, że błędnie skazano go za którekolwiek z zarzucanych przestępstw.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Wniosek obrońcy skazanego D. W. o wznowienie postępowania na uwzględnienie nie zasługuje.

W pierwszej kolejności - jedynie dla przypomnienia - należy wskazać, że wznowienie postępowania jest instytucją szczególną i wyjątkową, której ściśle i dokładnie unormowanie kodeksowe w zakresie warunków formalnych i jego podstaw oraz w zakresie trybu i zasad postępowania przy rozstrzygnięciu w przedmiocie wznowienia, nie pozwalają na rozszerzającą wykładnię określających je przepisów. Tak więc postępowanie karne podlega wznowieniu nie w razie

zgłoszenia jakichkolwiek wątpliwości co do trafności zapadłego rozstrzygnięcia, ale jedynie wtedy, gdy „nowe fakty lub dowody” wiarygodnie podważają prawdziwość dokonanych istotnych ustaleń faktycznych, to jest zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że po wznowieniu postępowania zapadnie orzeczenie odmienne od orzeczenia poprzedniego.

Skoro bowiem wyrok prawomocny ma być, w swym założeniu, trwałym rozstrzygnięciem rozpatrywanej przez sąd sprawy i przysługuje mu cecha domniemania prawdziwości przyjętych w nim ustaleń faktycznych, to wzruszenie tego domniemania, a co za tym idzie i prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania, może nastąpić tylko w ściśle określonych ustawą warunkach. Przedmiotem rozstrzygnięcia w postępowaniu o wznowienie jest kwestia istnienia podstaw do wznowienia, a nie kwestia odpowiedzialności karnej, której dotyczy prawomocne orzeczenie kończące postępowanie sądowe. Postępowanie sądowe o wznowienie postępowania nie może zatem prowadzić do badania prawidłowości oceny materiału dowodowego dokonanej przez sąd orzekający (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28.06.2002 r., II KO 26/01, LEX nr 54422), ani tym bardziej do badania procesowej prawidłowości poczynionych ustaleń faktycznych. Wzruszenie prawomocnego wyroku w drodze wznowienia postępowania na podstawie art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. może bowiem nastąpić tylko wtedy, gdy ujawnią się po jego wydaniu takie nowe dowody, które mogą w sposób wiarygodny podważyć prawdziwość przyjętych w nim ustaleń faktycznych.

Samo zgłoszenie nowych faktów i dowodów nie oznacza, że niejako automatycznie sąd rozpoznający wniosek zobligowany jest do wznowienia postępowania. Owe nowe fakty i dowody podlegają ocenie tego sądu, dokonywanej – co należy dobitnie podkreślić - w ścisłym powiązaniu z materiałem dowodowym zgromadzonym w sprawie w toku jej rozpoznawania przez sądy I i II instancji. Oddzielenie tej oceny od całokształtu dowodów, które stały się podstawą skazania, czyniłoby ją nieracjonalną i w zasadzie oderwaną od realiów sprawy. A przecież tylko na gruncie tych realiów i po wnikliwym skonfrontowaniu dowodów „nowych” (zgłoszonych we wniosku o wznowienie postępowania) z dowodami dotychczas występującymi, możliwe jest stwierdzenie, czy pierwsze z wymienionych nakazują uznać z dużym prawdopodobieństwem ustalenia dokonane przez orzekające sądy obu instancji za wadliwe. Ze wskazanej wyżej podstawy wznowienia wynika zatem, że rozpoznanie wniosku o wznowienie z tego tytułu ogranicza się wyłącznie do

badania, czy rzeczywiście po uprawomocnieniu się wyroku skazującego ujawniły się nowe fakty lub dowody, które wskazują na oczywistą (graniczącą z pewnością) lub co najmniej wysoce prawdopodobną błędność wyroku objętego wnioskiem.

W omawianej sprawie żadną miarą nie sposób przyjąć, aby przedstawione we wniosku o wznowienie postępowania okoliczności rzeczywiście stanowiły „nowe fakty i dowody nie znane przedtem sądowi”, wskazujące na to, że „skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze”(art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k.).

W szczególności należy podnieść, że Sąd Okręgowy ustalił, a co w toku całego dotychczasowego postępowania nie było kwestionowane, że po popełnieniu przestępstwa na szkodę M. B., co nastąpiło w dniu 17 lipca 2004 r., „D. W. wyjechał z Polski busem do Włoch, gdzie przebywała jego matka: dokładnej daty przyjazdu syna nie umiała podać (określiła ją jako „około 22 lipca”, ale potem podała, że był u niej trzy tygodnie do 23 sierpnia, co wskazuje na późniejszy przyjazd). Przebywał we Włoszech około trzech tygodni, pracując tam. Pod koniec sierpnia wrócił do Polski również busem”.

Sam skazany w toku zarówno postępowania przygotowawczego, jak i przed Sądem pierwszej instancji, nie podnosił takiej okoliczności, aby w czasie zarzucanych czynów przebywał poza granicami Polski. Co więcej, już w dniu 1 września 2004 r. przyznał się do zabójstwa J. B. oraz „jeszcze trzech zabójstw” w S. Wyjaśnienia te skazany podtrzymał podczas przesłuchania przez prokuratora, a następnie w toku wizji lokalnej i eksperymentu procesowego. Podał przy tym wiele szczegółów dotyczących przedmiotowych zdarzeń oraz okoliczności popełnienia tych czynów, o których przesłuchujący w tym czasie jeszcze w ogóle nie wiedzieli, a które następnie dopiero w toku dalszych czynności zostały potwierdzone. Te wyjaśnienia skazanego zostały potwierdzone innymi dowodami, a chociaż później skazany nie przyznawał się do popełnienia zarzucanych mu czynów, to brak było podstaw do uznania, że skazany początkowo sam siebie fałszywie, bo wbrew prawdzie, obciążał. Obecność skazanego w czasie i w miejscu popełnionych przestępstw, przynajmniej po części, potwierdzili przesłuchani w sprawie świadkowie, a nawet zapis z kamery przemysłowej dworca PKP.

Dodatkowo należy zważyć również chociażby na czas i miejsce zatrzymania skazanego (w dniu 1 września 2004 r. w S. o godz. 5.45), w bardzo krótkim czasie

po popełnieniu ostatniego z przypisanych jemu przestępstw. Jak wyjaśnił sam skazany „mogło to być 15 minut przed moim zatrzymaniem” (k-197 v).

We wniesionej apelacji obrońca D. W. nie podnosił, aby skazany w czasie przypisanych czynów przebywał poza S. i niemożliwym jest, aby tych przestępstw się dopuścił. Także skazany w swoim piśmie zatytułowanym „apelacja” na taką okoliczność się nie powoływał. Również z protokołu z rozprawy apelacyjnej, na której byli obecni skazany i jego obrońca, nie wynika, by powyższa okoliczność była podnoszona.

Podobnie też we wniesionej kasacji obrońca skazanego nie podnosił okoliczności, o której mowa we wniosku o wznowienie postępowania, podobnie jak nie czynił tego skazany we wniosku o ułaskawienie.

Z tego też względu, podniesione we wniosku obrońcy skazanego okoliczności nie stanowią ani nowego faktu, ani dowodu, nieznanego przedtem sądom, a które wskazywałyby, że skazany przypisanych przestępstw nie popełnił. W istocie bowiem – jak wynika to z wywodów zawartych we wniosku o wznowienie – Sąd Najwyższy miałby dopiero poszukiwać ewentualnych dowodów, które ten wniosek by uzasadniały.

Mając zatem powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia.

Orzeczenie w przedmiocie kosztów postępowania wznowieniowego oparto na przepisie art. 624 § 1 k.p.k., a o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu rozstrzygnięto zgodnie z § 14 ust. 4 pkt 1; § 2 ust. 3 i § 19 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U., Nr 163, poz. 1348, z późn. zm.).